

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z wniosku B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o rentę rodzinną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 grudnia 2010 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 28 października 2009 r.,

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 28 października 2009 r., Sąd Apelacyjny odrzucił (jako nieopłaconą), skargę kasacyjną wnioskodawcy B. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 maja 2009 r., w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, o rentę rodzinną, na podstawie art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), wskazując, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych m.in. skarga

kasacyjna podlega opłacie podstawowej w kwocie 30 zł. Stosownie natomiast do treści art. 130² § 1 k.p.c. pismu wniesionemu przez adwokata lub radcę prawnego, jeżeli podlega opłacie w stałej wysokości, która nie została uiszczona, nie nadaje się dalszego biegu, jak również nie wzywa się do usunięcia tego braku. W myśl art. 398⁴ k.p.c. skarga kasacyjna powinna odpowiadać warunkom przewidzianym dla pisma procesowego. Sąd drugiej instancji powołał się także na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2006 r., II UZP 11/06 (OSNP 2007/11-12/163), w której wskazano, że art. 130² § 1 k.p.c. znajduje również zastosowanie do środków odwoławczych i środków zaskarżenia podlegających opłacie podstawowej o której mowa w art. 35 i 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd Apelacyjny, wskazał że z dniem 1 lipca 2009 r. został co prawda uchylony art. 130² § 3 k.p.c. przez art. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 234, poz. 1571), stwierdził jednak, iż zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy zmieniającej, przepisy ustawy mają zastosowanie do postępowań wszczętych po jej wejściu w życie, tak więc przesłanka ta nie dotyczy niniejszej sprawy, wszczętej przed dniem 1 lipca 2009 r. Z tego względu skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako nieopłacona na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając naruszenie prawa procesowego – art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c. polegające na „zastosowaniu uchylonego przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w sytuacji, kiedy uchylony przepis nie znajduje zastosowania do postępowań wszczętych po dacie wejścia ustawy zmieniającej w życie - a postępowanie wszczęte skargą kasacyjną nie jest kontynuacją postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem i niezastosowanie przepisu art. 130² § 2 k.p.c.”, wniósł o jego uchylenie w pkt II i wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania zażaleniowego.

Pełnomocnik wnioskodawcy wskazał także że „w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego uznawano i podnoszono, że postępowanie wszczęte wniesieniem skargi kasacyjnej nie stanowi prostej kontynuacji postępowania, które toczyło się przed sądami pierwszej i drugiej instancji, lecz stanowi nowe szczególne

postępowanie kontrolne, uregulowane w odrębnym dziale, poza unormowaniami zwykłych środków odwoławczych, różniących się w sposób zasadniczy od postępowań merytorycznych w sądach pierwszej i drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., III CZ 3/07, oraz z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 93/07, oba niepublikowane). Skarga kasacyjna przysługuje od orzeczeń prawomocnych (art. 398¹ § 1 k.p.c.) i nie jest środkiem prawnym wnoszonym w toku instancji (w ramach instancyjnego postępowania sądowego)”. W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy, „skoro wydanie prawomocnego wyroku przez Sąd odwoławczy kończy postępowanie prowadzone w toku instancji, to wszystkie czynności procesowe podejmowane są już poza tokiem instancji. W konsekwencji do skargi kasacyjnej od wyroku Sądu drugiej instancji wydanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, a wniesionej po dniu jej wejścia w życie Sąd II instancji z rażącym naruszeniem prawa procesowego zastosował uchylony przepis art. 130² § 3 k.p.c., zgodnie z którym sąd odrzucał bez wezwania o uiszczenia opłaty pismo wniesione m.in. przez adwokata, w tym skargę kasacyjną, podlegającą opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia”. Do oceny, że dla postępowania wszczętego w sprawie złożoną skargę kasacyjną obowiązujący jest stan prawny z daty jego wszczęcia prowadzi w ocenie pełnomocnika „brzmienie art. XVI § 1 zdanie 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 ze zm.), ustanawiającego wyjątek od wyrażonej w art. XV § 1 zdanie 1 zasady bezzwłocznego działania nowej ustawy procesowej. Wyjątek ten (art. XVI § 2 ustawy) nie dotyczy kończących postępowanie w sprawie prawomocnych orzeczeń zapadłych przed Sądem II instancji, co oznacza, że do skargi kasacyjnej znajduje zastosowanie reguła określona w art. XV § 1 zdanie 1 Przepisów wprowadzających”.

Rozpoznając zażalenie Sąd Najwyższy przedstawił do rozstrzygnięcia składowi powiększonemu Sądu Najwyższego zagadnienie prawne: „czy podlega odrzuceniu nieopłacona skarga kasacyjna złożona przez adwokata po dniu wejścia w życie w dniu 1 lipca 2009 r. ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (...), która uchyliła (w

art. 1 pkt 3 lit. a) art. 130² § 3 k.p.c., jeżeli nie został on uprzednio wezwany przez sąd we właściwym trybie do usunięcia tego braku (opłacenia skargi)?" (postanowienie z dnia 10 lutego 2010 r., sygn. akt II UZ 52/09).

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

W uchwale z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, której nadano moc zasady prawnej, Sąd Najwyższy w składzie powiększonym uznał, że „nieopłacona skarga kasacyjna złożona przez adwokata lub radcę prawnego po wejściu w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (...), podlega odrzuceniu w razie niewykonania zarządzenia wzywającego do opłacenia skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 k.p.c.)”. W jej uzasadnieniu Sąd Najwyższy, przyjął że w związku z uchYLENIEM art. 130² § 3 k.p.c., w razie wniesienia skargi kasacyjnej podlegającej opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, przez adwokata lub radcę prawnego odpowiednie zastosowanie znajduje art. 130 § 1 k.p.c., co oznacza że odrzucenie takiej skargi może nastąpić jedynie w przypadku niewykonania zarządzenia sądu wzywającego pełnomocnika do jej opłacenia. Uchwała ta jest wiążąca w niniejszej sprawie.

Tym się kierując orzeczono jak w postanowieniu na podstawie art.398¹⁶ w związku z art.394¹ § 3 k.p.c.